

LUOMU SUOMESSA 2020

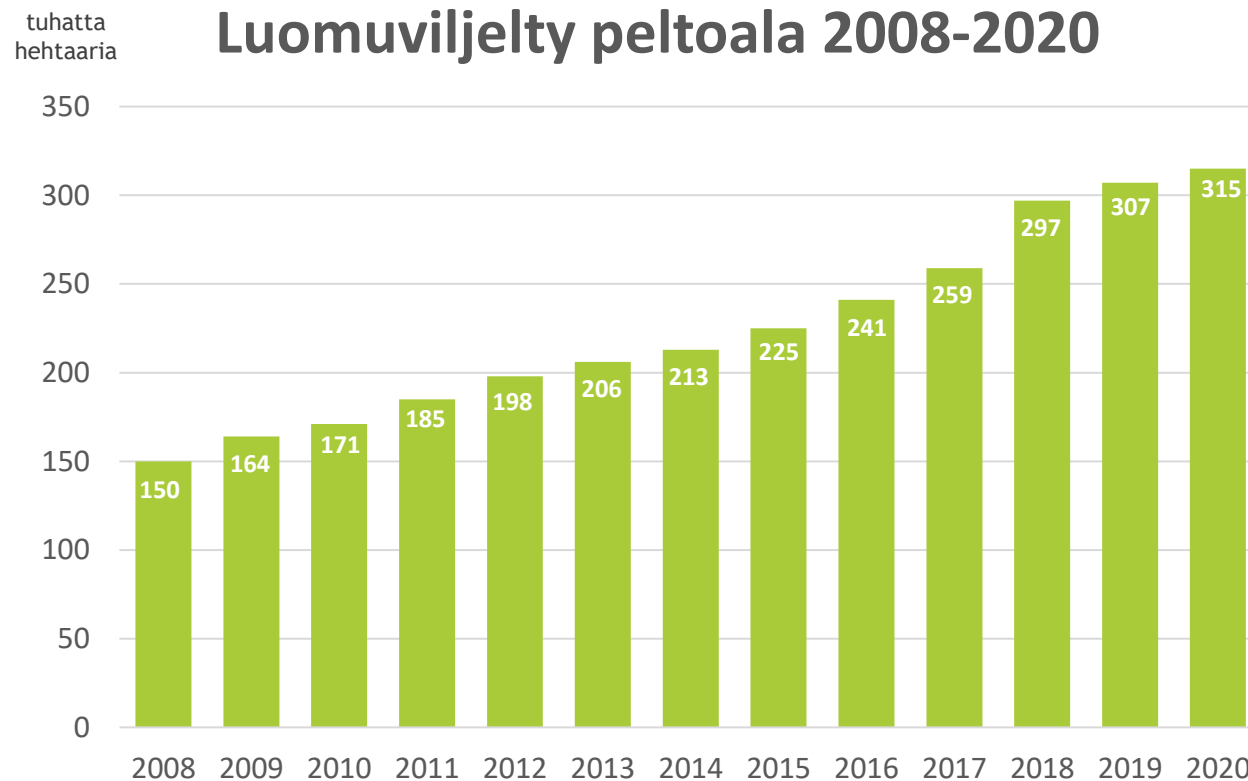

Sisällys

Luomutuotantoalan kehitys	3
Luomuviljely	4
Luomutilat	5
Kasvintuotanto	7
Puutarhatuotanto	8
Kotieläintilat	10
Kotieläintuotanto	11
Luomukeruu	13
Suomen luomumarkkinat	16
Luomutuotteet kaupassa	17
Luomualkoholijuomat	18
Luomu ammattikeittiöissä	19
Suomen luomuvienti	20
Luomukuluttaja	22
Luomun ostopaikat	23
Luomukulutus	24
Koronapandemia	25

Luomutuotantoalan kehitys

Lähde: Ruokavirasto

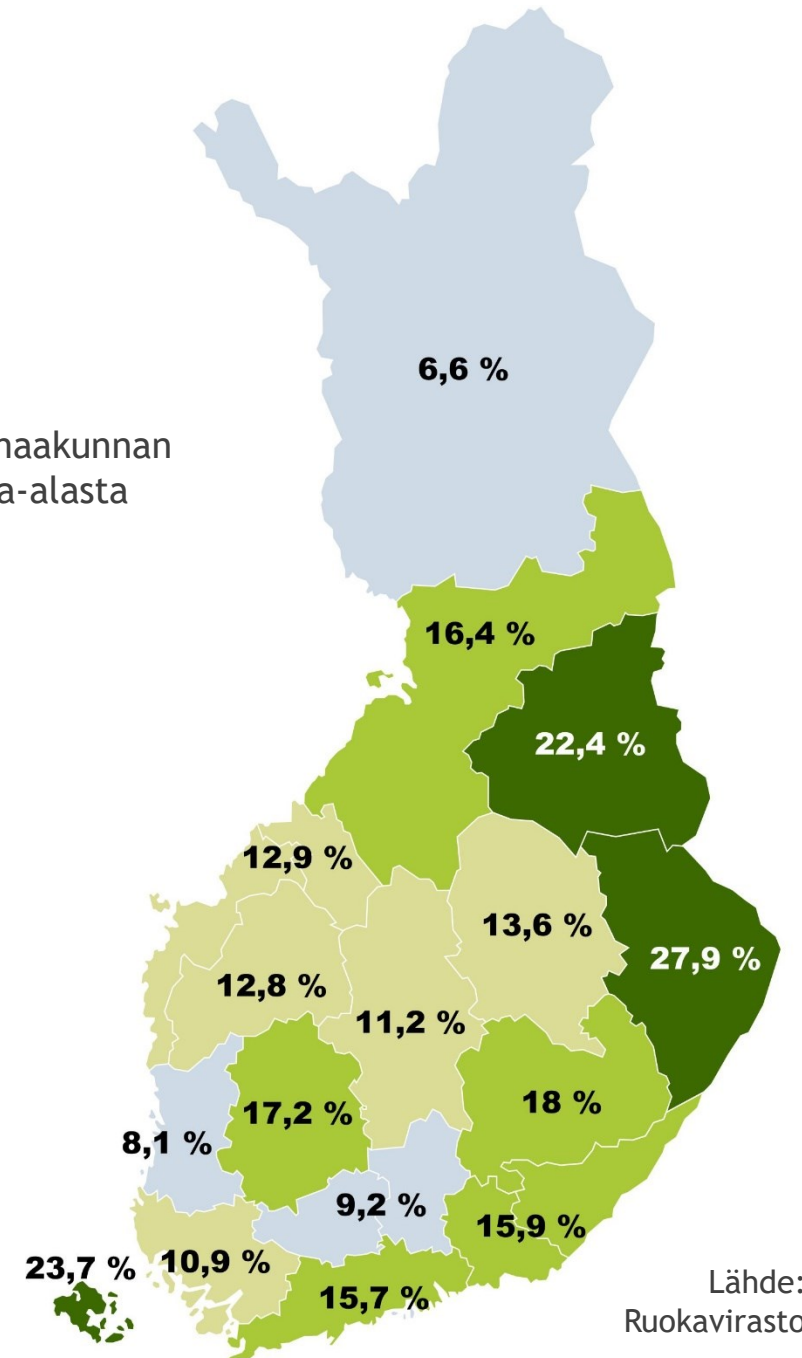
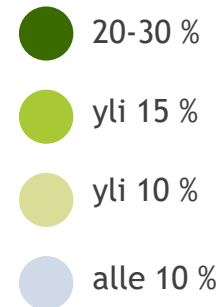
- Vuonna 2020 Suomen luomuviljelty peltola oli 315 112 hehtaaria. Siitä 33 968 hehtaaria oli siirtymävaiheen alaa.
- Luomuviljelty peltola lisääntyi 2,7 % edellisvuoteen verrattuna.
- Ala on tuplaantunut reilussa vuosikymmenessä.

Luomuviljely

- Suomen koko peltoalasta luomuviljelyssä oli 13,9 %.
- Suurin luomuviljelyn peltoalan osuus 27,9 % on Pohjois-Karjalassa.
- Eniten luomupeltoalaa on Pohjois-Pohjanmaalla, lähes 40 tuhatta hehtaaria.
- Eniten luomupeltoala kasvoi Hämeessä (10 %) ja Keski-Suomessa (10 %).
- Luomutilojen keskikoko oli 62,9 hehtaaria (kaikkien tilojen koko keskimäärin 50 ha).

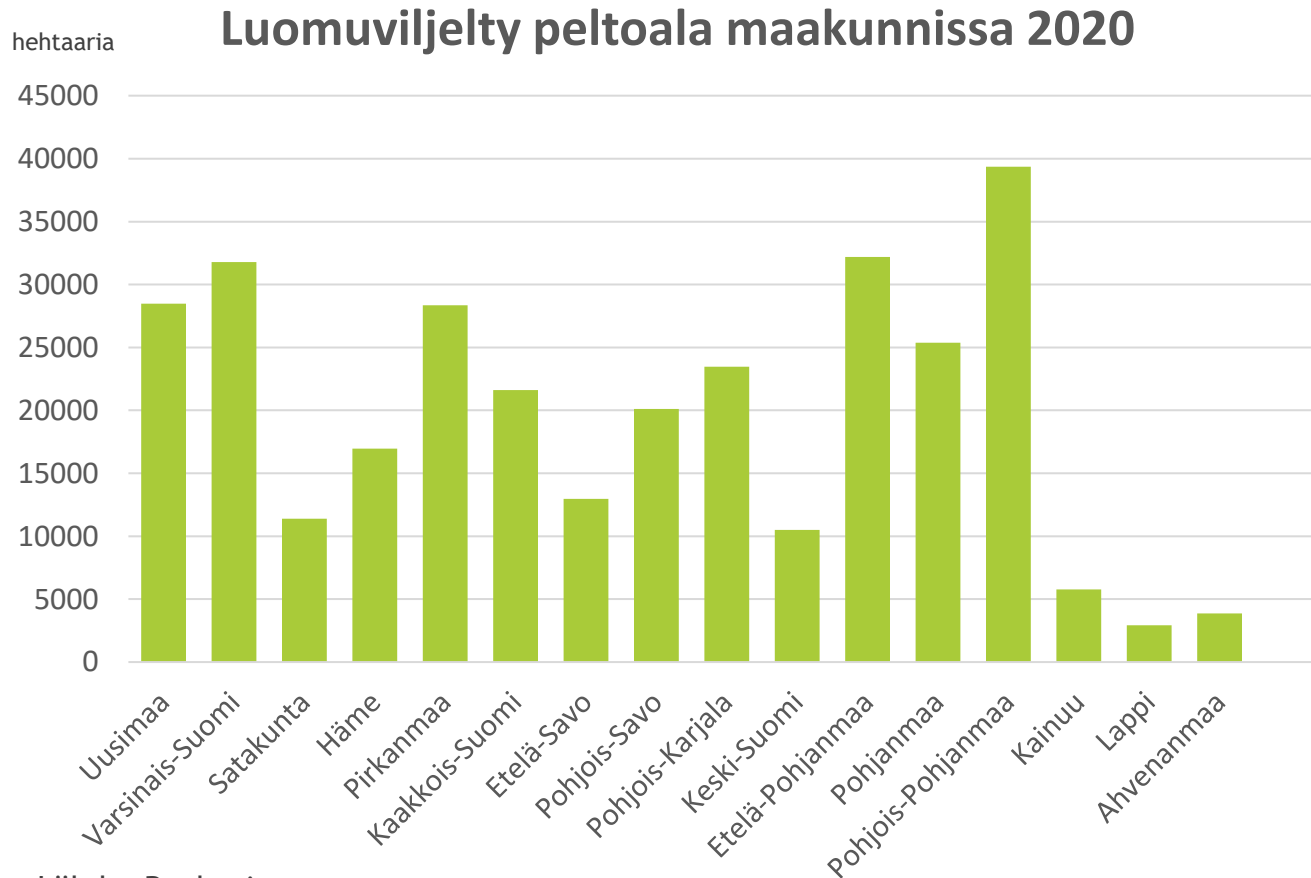

Luomupeltoa maakunnan
koko peltopinta-alasta

Lähde:
Ruokavirasto

Luomutilat

Lähde: Ruokavirasto

- Uusia luomusitoumuksia tehtiin vuoden tauon jälkeen, ja luomuun siirtyi 310 uutta tilaa, joista kotieläintiloja oli yli sata.
- Luomutilojen kokonaismäärä oli 5 010. Se oli 11 % kaikista tiloista.
- Tilojen kokonaismäärä laski edellisvuoteen verrattuna prosentoin. Tämä johtui osin luomun tukiehdosta. Kotieläintilat ovat voineet siirtää luomuun ensin vain peltotuotannon, mutta viisivuotisen sitoumuskauden päättyessä nämä tilat ovat joutuneet joko siirtämään eläimet luomuun, lisäämään myytävien kasvien viljelyä tai luopumaan luomusta. Vaatimuksen takia kotieläintiloja on poistunut luomusta.

Luomukasvintuotanto

Kasvintuotanto

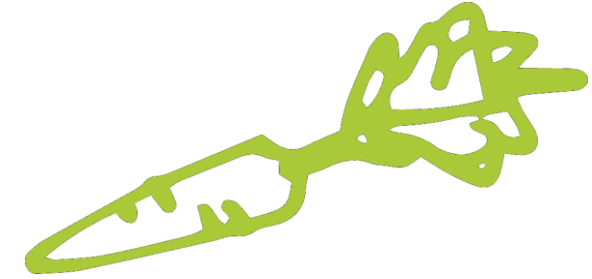

LUOMUSATO	2020		2019	
	milj. kg	osuus %	milj. kg	osuus %
Vehnä	17,9	2,6	18,1	2
Ruis	9,5	14,1	9,9	5,4
Ohra	22,9	1,7	18,3	1,1
Kaura	83,4	7	76,3	6,5
Seosvilja	22	44,9	20,9	45,3
Tattari	0,3	33,3	0,2	16,7
Rypsi ja rapsi	1,8	5,8	1,4	3,4
Peruna	15,6	2,5	12,5	2
Herne	7,7	14,2	6	17,7
Härkäpapu	4,5	19,3	5,2	17,3

Lähde: Luke

- Luomuviljoja tuotettiin Suomessa vuonna 2020 lähes 156 miljoonaa kiloa. Luomuviljan sato oli 9 % suurempi kuin edellisvuonna.
- Luomua oli lähes 5 % maan koko viljasadosta.
- Luomuviljoja (vehnä, ruis, ohra, kaura) viljeltiin yhteensä 59 200 hehtaarin alalla.
- Tärkein luomuvilja on kaura: yli puolet luomuviljasadosta oli kauraa. Sitä tuotettiin 9 % enemmän kuin vuonna 2019.
- Luomun osuus koko tuotannosta on suurin palkoviljoissa, tattarissa ja seosviljoissa.

Puutarhatuotanto

Luomupuutarhatuotanto, sato (1000 kg)					
	2020	2019	2018	2017	2016
Tarhaherne	638	595	300	367	80
Valkokaali	712	592	410	530	297
Porkkana	3176	3113	2906	2145	2318
Sipuli	476	388	215	222	247
Tomaatti	676	746	1427	958	962
Kurkku	162	221	459	390	279
Marjat	631	618	547	581	488
Omena	107	116	153	346	123

Lähde: Luke

- Vuonna 2020 avomaan luomuvihanneksia viljeli 198 yritystä yhteensä 1 399 hehtaarilla. Viljelyala lisääntyi noin 10 % edellisvuoteen verrattuna.
- Pinta-alallisesti tärkein avomaavihannes oli tarhaherne (1042 ha).
- Kasvihuonetomaattia ja -kurkkua tuotettiin luomuna yhteensä viidellä hehtaarilla.
- Luomumarjoja tuotettiin 770 hehtaarilla kasvua ollen 57 % edellisvuoteen verrattuna.
- Luomumenoiden pinta-ala pysyi samana ollen 69 hehtaaria.

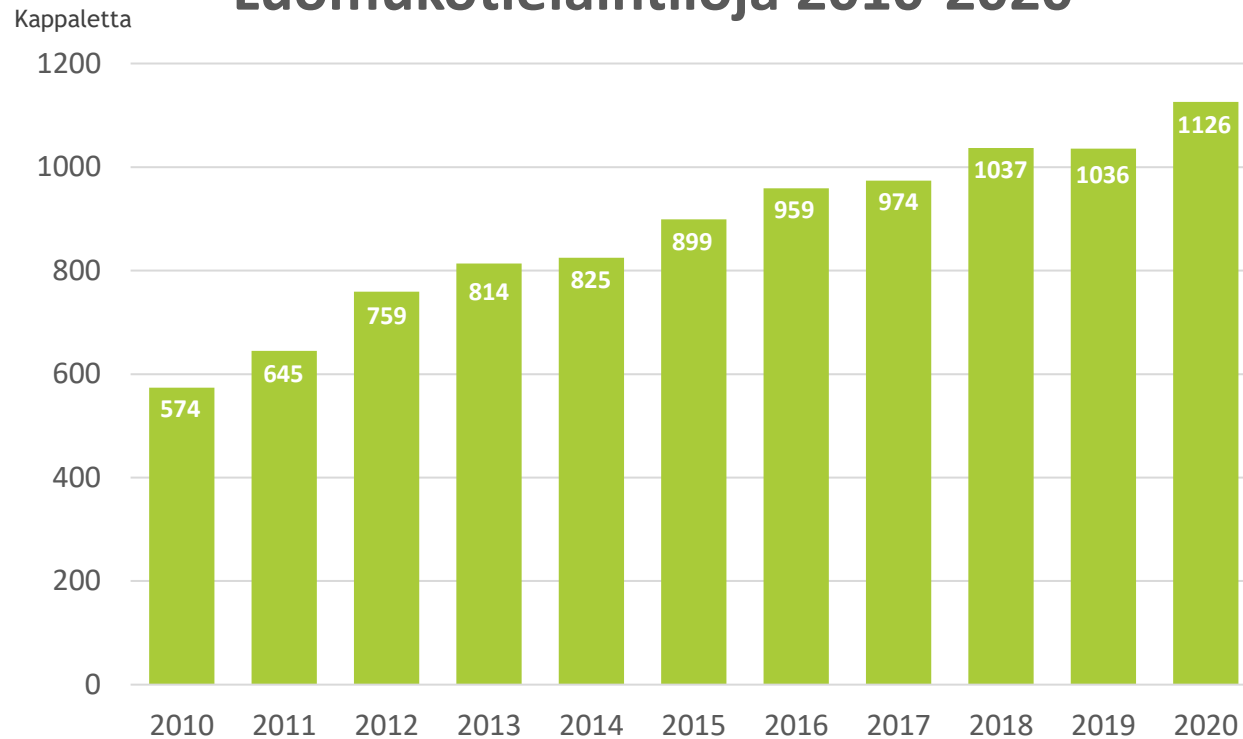

Luomukotieläintuotanto

Kotieläintilat

Luomukotieläintiloja 2010-2020

Lähde: Ruokavirasto

- Vuonna 2020 Suomessa oli 1 126 luomukotieläintilaa.
- Luomumaitoa tuottavia tiloja oli 144 ja naudanlihaa tuottavia 426. Luomusikatiiloja oli 16 ja luomubroileritiloja kolme. Luomukananmunia tuotti 51 tilaa.
- Eri maakunnista luomukotieläintiloja oli eniten Pohjois-Pohjanmaalla (128 tilaa) ja Pirkanmaalla (114).
- Luomukananuorikoiden kasvattamoa alettiin rakentamaan loppuvuodesta Satakuntaan. Kasvattamo otettiin käyttöön vuoden 2021 huhtikuussa.

Kotieläintuotanto

LUOMULIHA	2020		2019		2018	
	milj. kg	osuus %	milj. kg	osuus %	milj. kg	osuus %
Nauta	3,35	3,85	2,67	3,04	2,61	3
Sika	0,73	0,42	0,76	0,44	0,74	0,4
Lammas	0,34	23,61	0,34	22,82	0,36	23,7
Siipikarja	ei tietoa saatavilla					

LUOMUMAITO JA -MUNAT	2020		2019		2018	
	milj. l/kg	osuus %	milj. l/kg	osuus %	milj. l/kg	osuus %
Maito	79	3,38	74	3,2	69	3
Kananmunat	5,16	6,79	5,2	6,88	4,67	6,7

- Luomulihaa tuotettiin Suomessa 4,4 miljoonaa kiloa vuonna 2020 (ei sis. siipikarjanliha) eli noin 17 % enemmän kuin edellisvuonna. Luomulihan osuus oli noin 1 % kaikesta lihantuotannosta.
- Kaikesta luomulihasta reilu kolme neljännestä oli nautaa.
- Luomumaidon tuotanto kasvoi noin 7 % edellisvuodesta ja osuus koko maidontuotannosta on 3,4 %.

Luomukerutuotteet

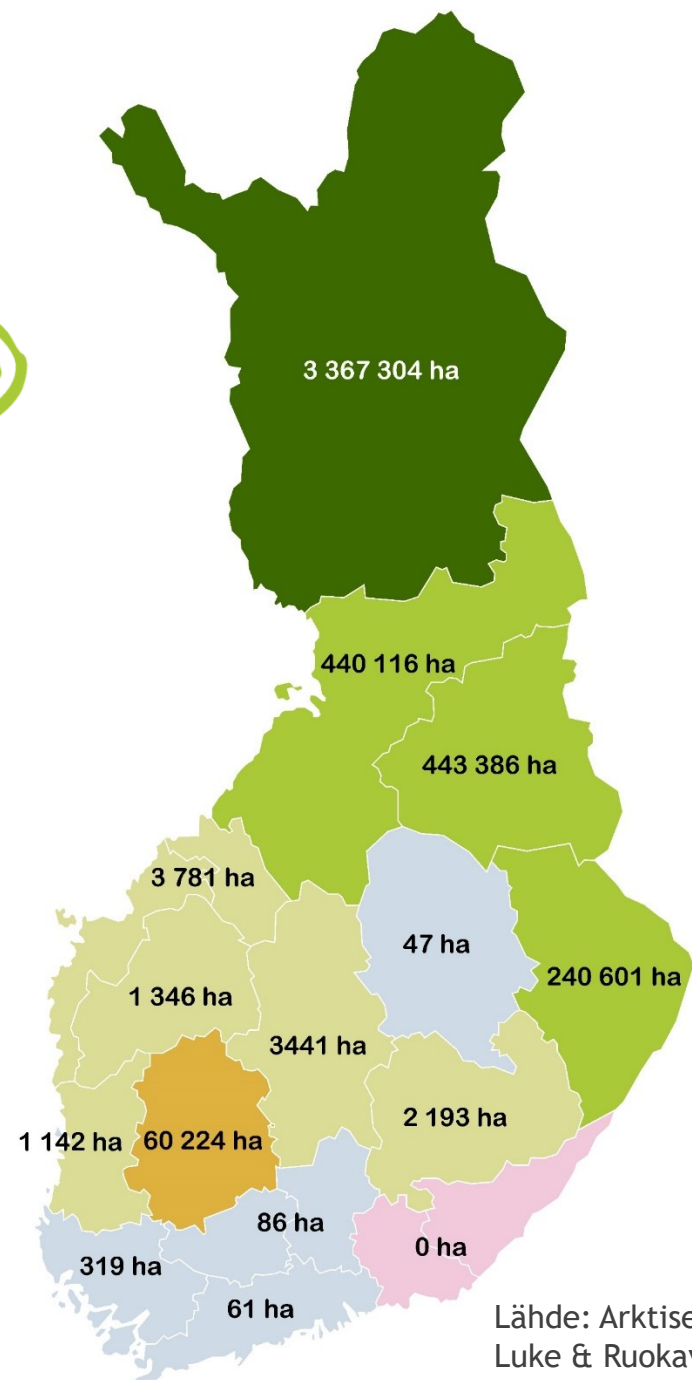

Luomukeruualueet

- Suomessa on vajaat 4,6 milj. hehtaaria sertifioitua luomukeruu alaa, josta valtaosa sijaitsee Lapissa, Kainuussa ja Koillismaalla.
- Vuonna 2019 voimaan tulleen muutoksen mukaan metsänomistajalta vaaditaan aktiivinen sitoutuminen luomukeruujärjestelmään. Sen johdosta luomukeruualueiden pinta-ala on pienentynyt yli puolella.
- Tämänhetkiset metsänhoitokäytännöt mahdollistaisivat Suomen metsistä yli 90 % sertifioinnin luomukeruualueeksi.
- Luomukeruualueiden pinta-aratiedot perustuvat vuoden 2019 tietoihin.

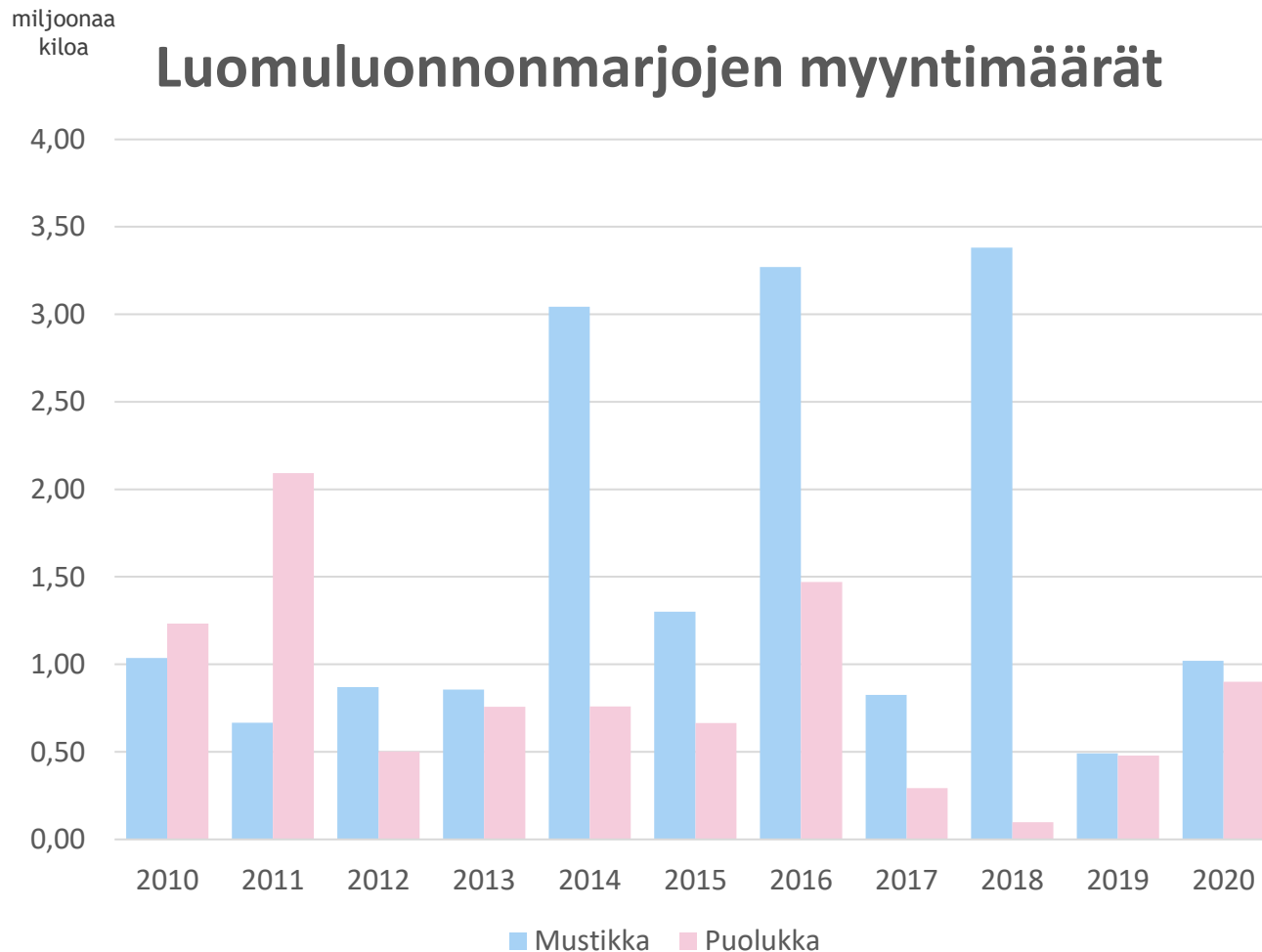

Luomukeruualueita maakunnassa

Lähde: Arktiset Aromit/
Luke & Ruokavirasto

Luomukeruu

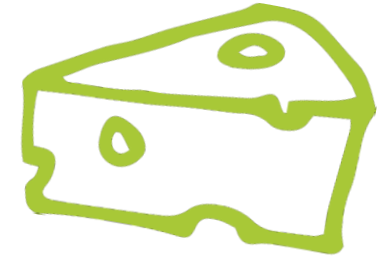
Lähde: Ruokavirasto

- Tärkeimmät luomuluonnontuotteet ovat mustikka, puolukka ja koivun mahla.
- Vuonna 2020 kerättiin myyntiin miljoona kiloa luomumustikkaa, vajaat 0,9 miljoonaa kiloa luomupuolukkaa ja 8 tuhatta kiloa luomulakkaa.
- Vuonna 2020 kaikesta myyntiin kerätystä mustikasta 21 % oli luomumustikkaa, puolukasta noin 11 % luomupuolukkaa ja lakasta 8 % luomulakkaa.

Luomun markkinat

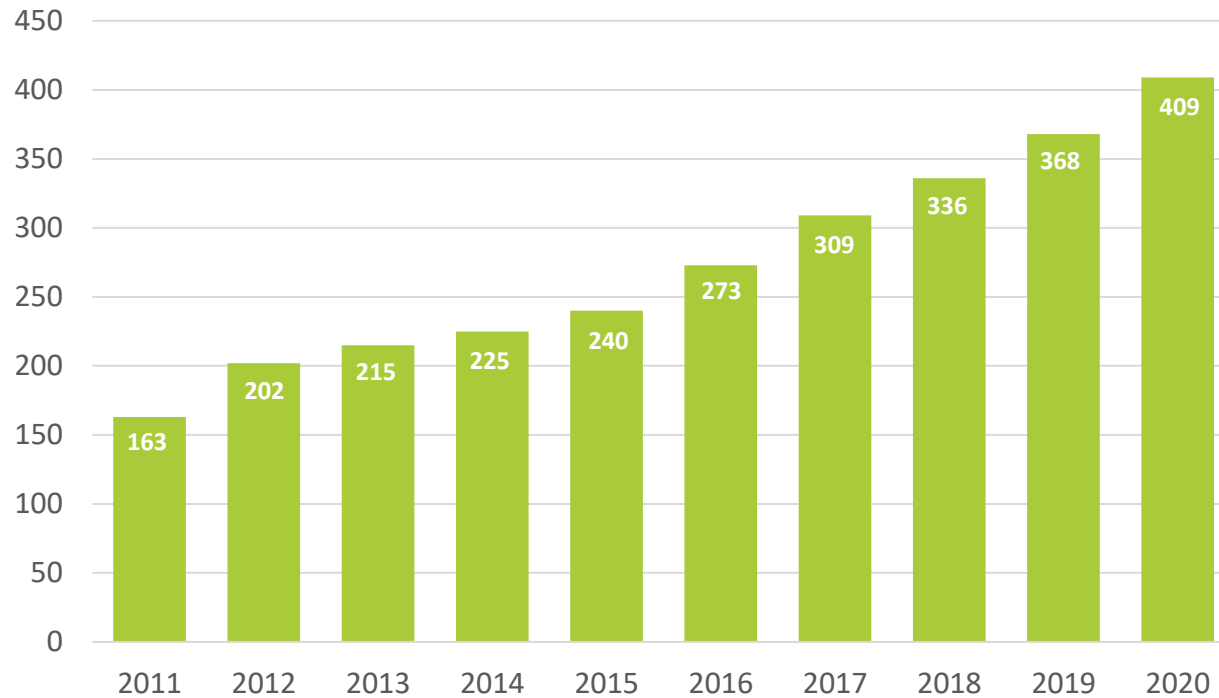

Suomen luomumarkkinat

miljoonaa
euroa

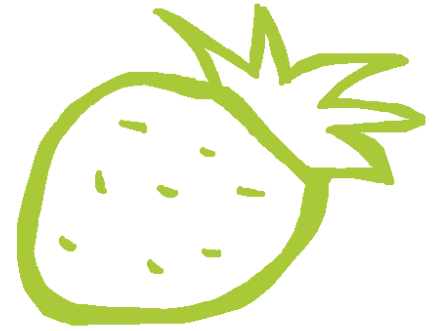
Luomun myynti 2011-2020

Lähde: Pro Luomu

- Luomun myynti on yli tuplaantunut vuosikymmenessä (2011-2020). Vuonna 2020 luomua myytiin vähittäiskaupoissa 409 miljoonalla eurolla. Myynti lisääntyi 9,7 % edellisvuoteen verrattuna.
- Luomun markkinaosuus Suomen päivittäistavarakaupassa on 2,6 %.

Luomutuotteet kaupassa

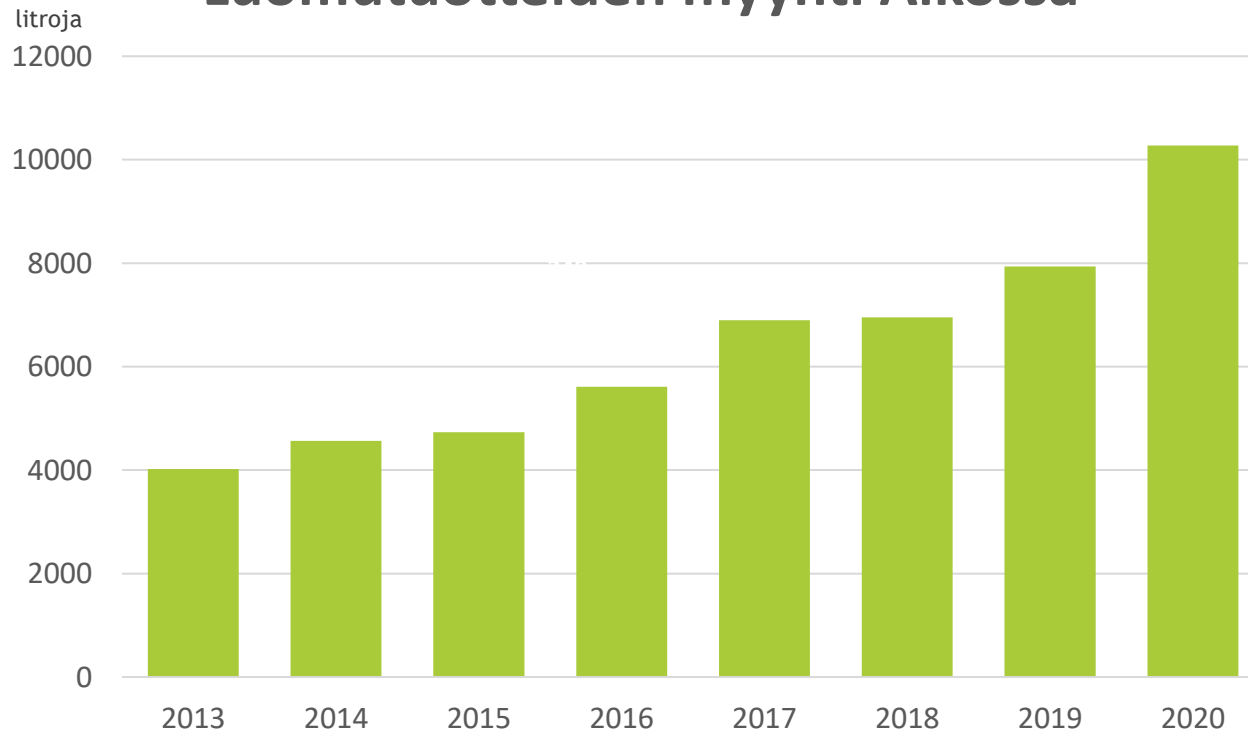
TUOTERYHMÄ	LUOMUA (arvosta)
Lastenruoat	24 %
Kananmunat	21 %
Kasviöljyt	18 %
Hiutaleet ja suurimot	14 %
Jauhot	9,5 %
Kahvi ja tee	8 %
Mehut ja mehukeitot	8 %
Hedelmät	7 %
Vihannekset	5,5 %
Maito	4,5 %
Kasvijuomat	4,5 %

- Suurimmat tuoteryhmät luomumyynnissä olivat hedelmät, vihannekset, maito ja muut nestemäiset maitotuotteet, joiden osuus koko luomumyynnistä oli kolmanneksen.
- Eniten myyntiään kasvattaneita tuoteryhmiä olivat jauhot sekä makeuttaminen ja maustaminen. Myös vihannesten, kahvin ja teen myynti kasvoi hyvin.
- Korkein markkinaosuus luomulla on lastenruokien tuoteryhmässä.

Luomualkoholijuomat

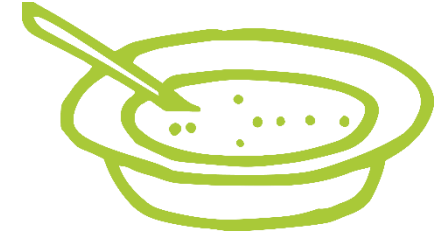
Luomutuotteiden myynti Alkossa

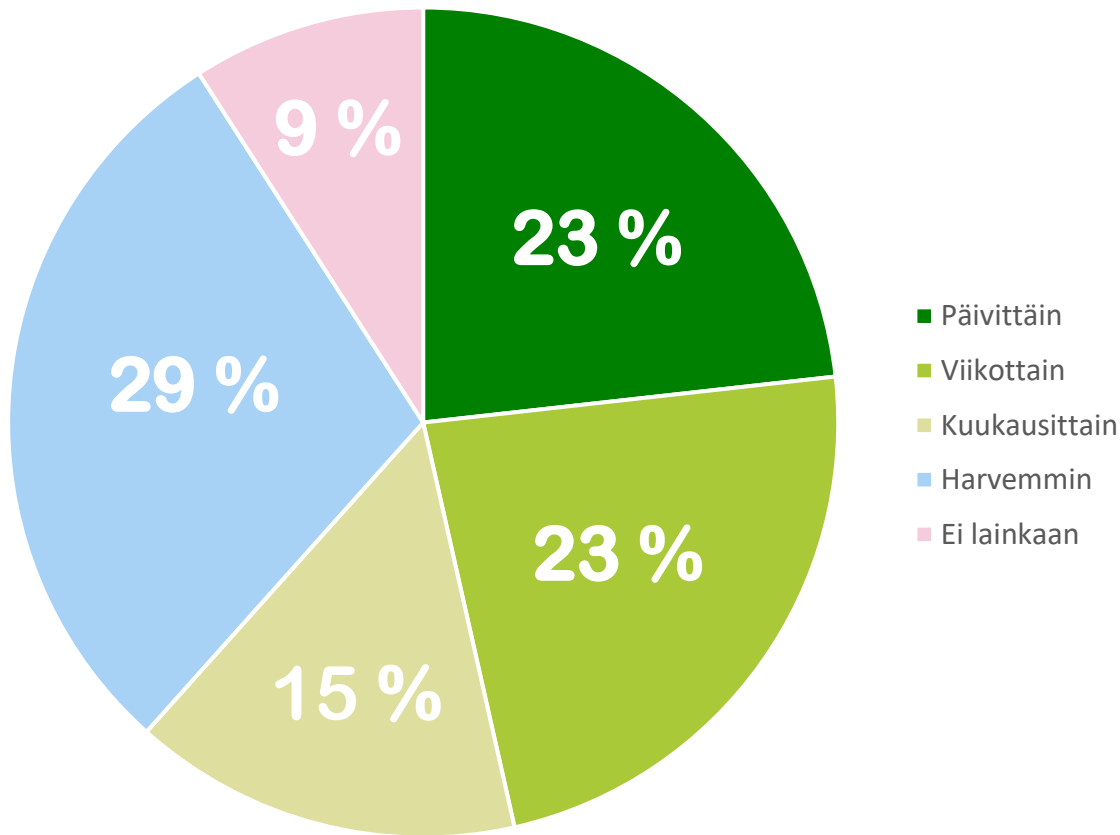
Lähde: Alko 2021

- Alkon luomutuotteiden myynti litroina kasvoi yli 29 % edellisvuoteen verrattuna.
- Alkon valikoimassa luomutuotteita on ollut vuodesta 1994 lähtien. Vuonna 2020 Alkon valikoimissa oli yhteensä 1412 luomutuotetta, joista 1270 oli mietoja viinejä ja 31 oluita. Viidessä vuodessa valikoima on yli kolminkertaistunut.
- Päivittäistavarakaupoissa luomualkoholijuomien myynti on vähäistä ja osuus on pysynyt pitkään alle kahden prosentin.

Luomu ammattikeittiöissä

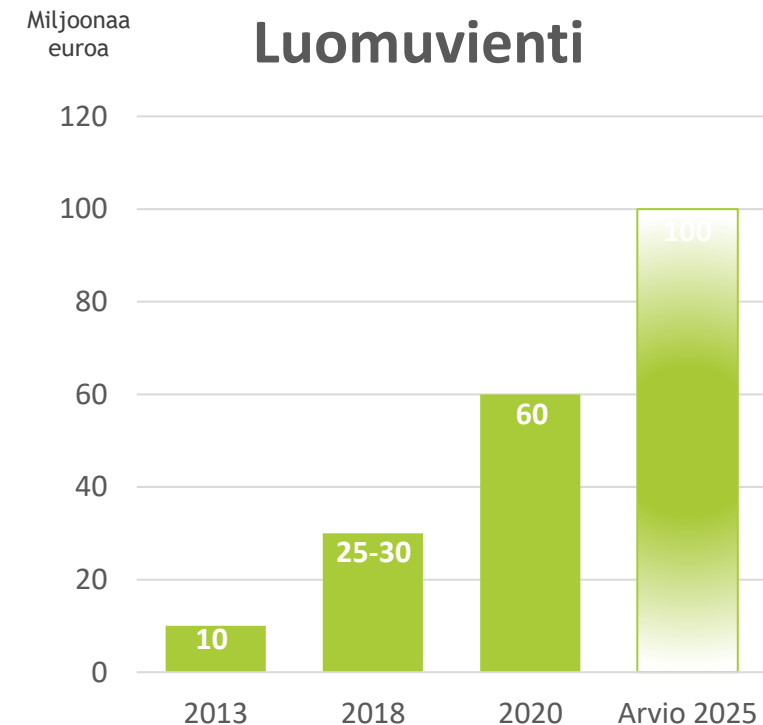
Ammattikeittiöiden luomun käyttö

- Vuonna 2019 ammattikeittiöistä 46 % kertoi käyttävänsä luomutuotteita vähintään joka viikko. Yleisimmin käytetään viljatuotteita, maitoa ja maitovalmisteita sekä kananmunia.
- Luomun käytön syyt ammattikeittiöissä ovat ympäristöasiat, hyvä maku ja eettisyys.
- Luomutuotteiden käyttö yleisintä lapsille suunnatuissa ruokapalveluissa, eli päiväkotijä kouluruokailuissa.
- Vuoden 2019 kyselyn mukaan selvästi yli puolet suomalaisista pitää vähintään melko tärkeänä sitä, että luomua käytetään ammattikeittiöissä.
- Koulujakelutuetusta maidosta luomumaidon osuus oli 22 % lukuvuonna 2019-2020. Sitä juotiin kouluissa ja päiväkodeissa yhteensä 2,5 miljoonaa litraa. Määrä oli koulusulkujen takia edellisvuotta pienempi.

Suomen luomuvienti

- Luomuelintarvikkeita vietiin Suomesta noin 60 miljoonalla eurolla vuonna 2020. Luomun osuus koko elintarvike- ja juomaviennin arvosta oli noin 3,4 %.
- Kahdessa vuodessa viennin arvo on tuplaantunut.
- Luomuviennin suurimmat tuoteryhmät ovat myllytuotteet ja maitojalosteet sekä leipomotuotteet ja erilaiset luonnontuotteet kuten luonnonmarjat ja mahla.
- Suomesta viedään myös perunatärkkelystä, makeisia, lastenruokaa ja alkoholituotteita.
- Viennistä lähes puolet oli puolivalmisteita ja vain 10 % raaka-aineita.
- Luomutuotteita viedään eniten Saksaan ja Ruotsiin sekä muihin Pohjoismaihin ja Keski-Eurooppaan. Vientiä on myös Kiinaan, Japaniin ja Yhdysvaltoihin.

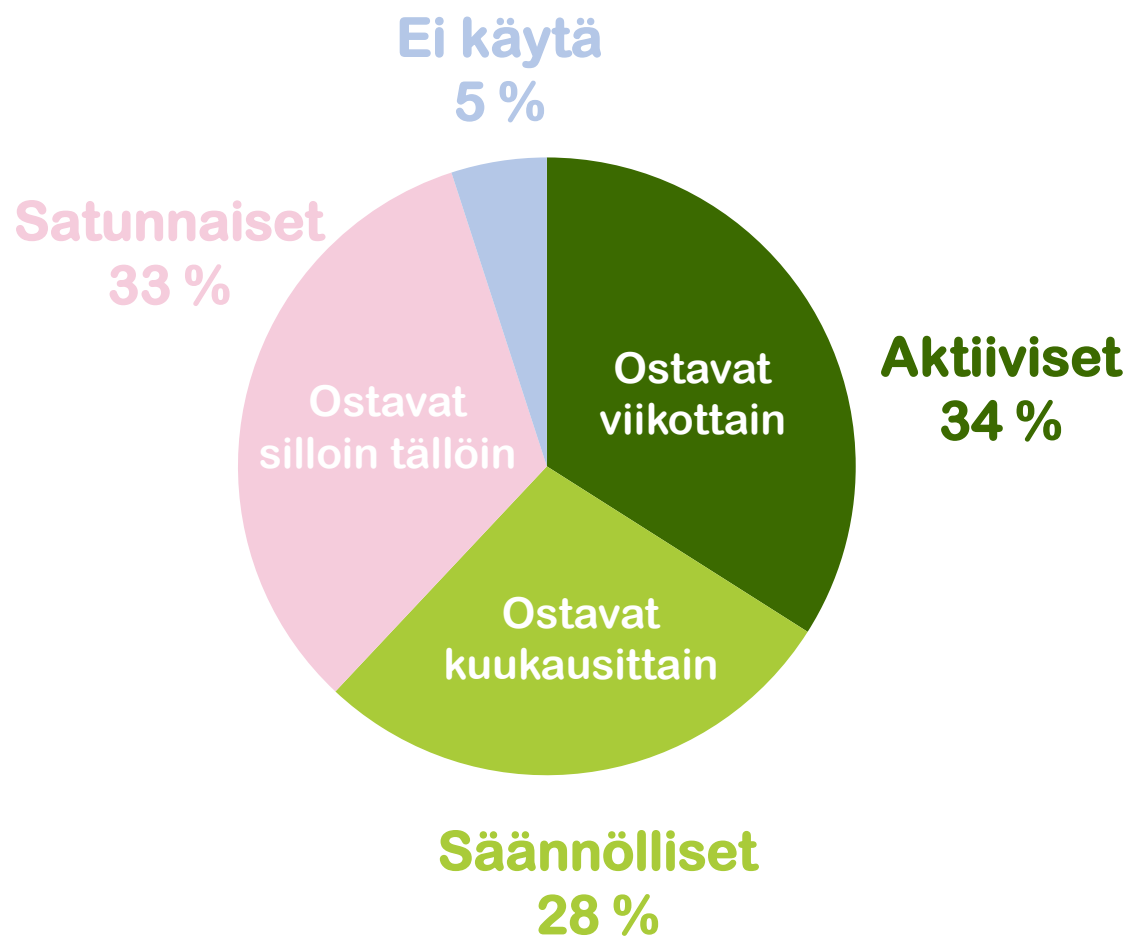

Lähde: Pro Luomu

Luomukuluttaja

Luomukuluttaja

- Kuluttajista kolme neljännestä on kiinnostuneita luomuruoasta.
- Vähintään kerran kuukaudessa luomutuotteita ostaa 62 % kuluttajista. Lapsiperheet (lapset 0-6 v.) ovat keskeinen ostajaryhmä, mutta erityisesti myös alle 30 vuotiaat miehet ostavat luomutuotteita. Luomutuotteita ostetaan pääkaupunkiseudulla hieman muuta maata enemmän.
- Luomun säännöllisten ostajien määrä on noussut tasaisesti viime vuosina.
- Kuluttajista 65 % tunnistaa EU:n luomumerkin. Se on tunnetuin luomumerkki Suomessa.

Luomun ostopaikat

Suomalaisten käyttämät luomun ostokanavat

Ruokakauppa	81 %
Tori	27 %
Erikoiskauppa	16 %
Maatila	13 %
REKO-rengas	5 %
Verkkokauppa	4 %
Ruokapiiri	4 %

- Vuoden 2019 kuluttajabarometrin mukaan kuluttajat kertovat ostavansa luomua yleisimmin tavallisista ruokakaupoista. Eniten luomua käyttävät kuluttajat tekevät luomuostoksia myös toreilla, erikoiskaupoissa ja suoraan maatiloilla.
- Vaihtoehtoisten myyntikanavien osuus kokonaismyynnistä on yhä vähäinen.
- Kyselyn mukaan verkkokaupan myynti on kasvanut hieman edellisvuosiin verrattuna.
- Seuraava kuluttajabarometri toteutetaan syksyllä 2021, joten tämän sivun tiedot perustuvat vuoden 2019 kyselyyn.

Luomukulutus

- Koronapandemian aikana tehdystä Suomi Syö -kyselystä käy ilmi, että tärkein luomutuotteiden ostoperuste on halu tukea pienviljelijöitä ja pientuottajia.
- Kuluttajista 30 % valitsee luomutuotteen, koska he haluavat pienentää käyttämänsä ruoan ilmastovaikutusta.
- Lähes viidennes kuluttajista valitsee luomutuotteen hintaa katsomatta, aina kun se on mahdollista. Hinta on silti edelleen suurin syy miksi luomutuotteita ei osteta. Hinnan merkitys on kuitenkin pienentynyt vuoteen 2018 verrattuna.
- Eritoten nuoret suhtautuvat luomuun myönteisesti, mutta heillä hinta vaikuttaa muita ikäryhmiä enemmän valintaan.

Luomutuotteiden ostoperusteet

1. Halu tukea pienviljelijöitä ja tuottajia
2. Luomutuotteet ovat puhtaita/ luonnollisia
3. Hyvä maku
4. Laadukkaat tuotteet
5. Ympäristöystävällinen valinta

Koronapandemia

- Pro Luomun vuonna 2020 teettämän kyselyn mukaan koronapandemia lisäsi 21 prosentin kuluttajista kiinnostusta luomuruokaa kohtaan. Erityisesti alle 30 vuotiaiden miesten kiinnostus luomuruokaa kohtaan lisääntyi.
- Koronapandemia toi haasteita luomutuottajille, joiden työvoimansaanti hankaloitui, kun ulkomaista työvoimaa ei saanut Suomeen aiempien vuosien tapaan rajoitusten vuoksi. Tiloilla käytettiin aiempaa enemmän kotimaista työvoimaa ja juuri luomutuotanto kiinnosti monia suomalaisia tiloille töihin haluavia.
- Koronatilanteen myötä tulleet rajoitukset koettelivat ravintola-alaa, kun ravintolat ja ruokalaitokset joutuivat olemaan suljettuina rajoitusten vuoksi. Etätyöskentely ja -koulunkäynti vaikutti erityisesti ammattikeittäisiin. Muun muassa koulujakelutuetun luomumaidon käyttömäärä laski koulujen ollessa suljettuina.
- Esimerkiksi luomukasvisten ja -jauhojen kysyntä kaupoissa kasvoi, kun ihmiset laittoivat aiempaa enemmän ruokaa kotona.
- Koronatilanteen myötä monet yritykset joutuivat kehittämään uusia toimintamalleja. Esimerkiksi osa ravintoloista lisäsi verkkokaupan kautta tapahtuvaa myyntiä ja osa pienyrityksistä panosti tuotekehitykseen.

Euroopan maaseudun kehittämisrahasto
on tukenut tämän aineiston tuottamista.

**RUOKASEKTORIN
KOORDINAATIOHANKE**
lähiruoka · luomu · luonnontuotteet

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MAASEUTU.FI

PRO LUOMU